

Bruxelles, 24.1.2018.
COM(2018) 43 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Veća zaštita i nove prilike – Komisija daje smjernice za izravnu primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka od 25. svibnja 2018.

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću

Veća zaštita i nove prilike – Komisija daje smjernice za izravnu primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka od 25. svibnja 2018.

Uvod

EU je 6. travnja 2016. prihvatio veliku reformu svojeg okvira za zaštitu podataka donošenjem paketa reformi u području zaštite podataka, koji se sastoji od Opće uredbe o zaštiti podataka¹, koja zamjenjuje dvadeset godina staru Direktivu 95/46/EZ (Direktiva o zaštiti podataka)², i Direktive o policiji³. Novi instrument EU-a za zaštitu podataka, Opća uredba o zaštiti podataka (dalje u tekstu „Uredba”), izravno će se primjenjivati od 25. svibnja 2018., dvije godine nakon njezina donošenja i stupanja na snagu⁴.

Nova će Uredba poboljšati zaštitu prava pojedinca na zaštitu osobnih podataka, čime će prenijeti bit zaštite podataka kao jednog od temeljnih prava Europske unije⁵.

Budući da će Uredba donijeti jedinstven skup propisa koji će se izravno primjenjivati u pravnim porecima država članica, zajamčit će se slobodan protok osobnih podataka među državama članicama EU-a te povećati povjerenje i sigurnost potrošača, što su dva nužna elementa za istinsko jedinstveno digitalno tržište. Uredba će time pružiti nove prilike poduzećima, posebno manjima, među ostalim pojašnjenjem pravila za međunarodne prijenose podataka.

Iako je novi okvir za zaštitu podataka izgrađen na postojećem zakonodavstvu, njegov će učinak biti opsežan i zahtijevat će znatne prilagodbe u nekim aspektima. Zbog toga je u Uredbi propisano prijelazno razdoblje od dvije godine – do 25. svibnja 2018. – kako bi države članice i dionici imali dovoljno vremena za potpunu pripremu za novi zakonodavni okvir.

Tijekom posljednje dvije godine svi su dionici, od nacionalnih uprava i tijela za zaštitu podataka do voditelja obrade i izvršitelja obrade podataka, poduzeli niz aktivnosti kako bi osigurali dobro razumijevanje važnosti i razmjera promjena novih mjera za zaštitu podataka te kako bi svi akteri bili spremni za njihovu primjenu. Budući da se približava rok, 25. svibnja, Komisija smatra da je nužno utvrditi što je napravljeno i razmotriti dodatne korake koji mogu biti korisni za osiguravanje da su uspostavljeni svi elementi za uspješno stupanje na snagu novog okvira⁶.

U ovoj se Komunikaciji:

¹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016.).

² Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995.).

³ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016.).

⁴ Uredba je na snazi od 24. svibnja 2016. te će se primjenjivati od 25. svibnja 2018.

⁵ Članak 8. Povelje EU-a o temeljnim pravima i članak 16. UFEU-a.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_hr.pdf.

- daje pregled najvažnijih novosti i mogućnosti koje donosi novo zakonodavstvo EU-a u području zaštite podataka;
- utvrđuje što je na razini EU-a poduzeto u okviru priprema;
- daje opći pregled što bi Europska komisija, nacionalna tijela za zaštitu podataka i nacionalne uprave trebali još napraviti kako bi se uspješno pripremili;
- navode mjere koje Komisija namjerava poduzeti tijekom narednih mjeseci.

Istovremeno s donošenjem ove Komunikacije Komisija uvodi skup internetskih alata kako bi se dionici mogli pripremiti za primjenu Uredbe i uz pomoć predstavništava pokreće informativnu kampanju u svim državama članicama.

1. NOVI OKVIR EU-A ZA ZAŠTITU PODATAKA – VEĆA ZAŠTITA I NOVE PRILIKE

U Uredbi se slijedi isti pristup kao u Direktivi o zaštiti podataka, ali se u njoj na temelju 20 godina zakonodavstva EU-a o zaštiti podataka i povezane sudske prakse pojašnjavaju i osuvremenjuju propisi o zaštiti podataka te se uvodi niz novih elemenata kojima se povećava zaštita prava pojedinaca i kojima se osobito otvaraju prilike za poduzeća.

- **Usklađen pravni okvir koji će omogućiti jedinstvenu primjenu propisa od čega će imati korist jedinstveno digitalno tržište EU-a.** To znači da građani i poduzeća imaju samo jedan skup propisa. Time će se popraviti današnja situacija do koje je došlo jer su države članice EU-a različito prenijele pravila Direktive. Kako bi se osigurala jedinstvena i dosljedna primjena u svim državama članicama, uvodi se jedinstveni mehanizam.
- **Jednaki uvjeti za sva poduzeća koja posluju na tržištu EU-a.** U Uredbi je propisano da poduzeća sa sjedištem izvan EU-a primjenjuju ista pravila kao i poduzeća sa sjedištem u EU-u ako nude robu i usluge povezane s osobnim podacima ili ako prate ponašanje pojedinaca u Uniji. U određenim okolnostima poduzeća koja posluju izvan EU-a i koja su aktivna na jedinstvenom tržištu moraju imenovati predstavnika u EU-u kojem se građani i tijela vlasti mogu obratiti uz obraćanje poduzeću sa sjedištem u inozemstvu ili umjesto obraćanja tom poduzeću.
- **Načela tehničke i integrirane zaštite podataka.** Time se potiču inovativna rješenja u kojima su pitanja zaštite podataka uzeta u obzir od samog početka.
- **Veća prava pojedinaca.** U Uredbi se uvode novi zahtjevi u području transparentnosti: veća prava na informacije, pristup informacijama i brisanje informacija („pravo na zaborav”); šutnja ili nepoduzimanje aktivnosti više se neće smatrati valjanom privolom jer je za davanje privole obavezna jasna potvrdna radnja; te zaštita djece na internetu.
- **Veća kontrola pojedinaca nad osobnim podacima.** U Uredbi se uspostavlja **ново право na prenosivost podataka** koje građanima omogućuje da od poduzeća ili organizacije zatraže da im vrati podatke koje su dali tom poduzeću ili organizaciji na temelju privole ili ugovora; u okviru tog prava propisano je i da se takvi osobni podaci mogu izravno prenijeti drugom poduzeću ili organizaciji ako je to tehnički izvedivo. Budući da se tim pravom dopušta izravan prijenos osobnih podataka iz jednog poduzeća ili organizacije u drugo poduzeće ili organizaciju, njime se podupire i slobodan protok osobnih podataka u EU-u, izbjegava blokiranje osobnih podataka te potiče tržišno natjecanje među poduzećima. Ako se građanima olakša zamjena pružatelja usluga, potaknut će se razvoj novih usluga u kontekstu strategije jedinstvenog digitalnog tržišta.

- **Jača zaštita u slučaju povrede podataka.** U Uredbi se propisuje sveobuhvatan skup pravila za slučaj povrede osobnih podataka. U Uredbi je jasno definirano što znači „povreda osobnih podataka” te se uvodi obveza da se nadzorno tijelo izvjesti u roku od najviše 72 sata ako je vjerojatno da bi povreda podataka mogla predstavljati rizik za prava i slobode pojedinaca. U određenim okolnostima postoji obveza o obavješćivanju osobe čiji su podaci predmet povrede. Time se znatno poboljšava zaštita u odnosu na trenutačno stanje u EU-u u kojem su samo pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga, operatori ključnih usluga i pružatelji digitalnih usluga obvezni prijavljivati povrede podataka na temelju Direktive o privatnosti i elektroničkim komunikacijama (Direktiva o e-privatnosti)⁷ odnosno Direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava⁸.
- **Sva tijela za zaštitu podataka dobivaju na temelju Uredbe ovlast izricanja novčanih kazni voditeljima obrade i izvršiteljima obrade.** Trenutačno tu ovlast nemaju sva tijela. Ona će im omogućiti bolju provedbu propisa. Novčane kazne mogu iznositi do 20 milijuna EUR ili, ako je riječ o poduzeću, do 4 % godišnjeg prometa na svjetskoj razini.
- **Veća fleksibilnost za voditelje obrade i izvršitelje obrade pri obradi osobnih podataka zbog nedvosmislenih odredbi o odgovornosti (načelo odgovornosti).** U Uredbi se prelazi sa sustava obavješćivanja na načelo odgovornosti. To se načelo uvodi u obliku obveza čije se razine prilagođavaju riziku (na primjer, prisutnost službenika za zaštitu podataka ili obveza provođenja procjene učinka na zaštitu podataka). Uvodi se novi alat kako bi pomogao u procjeni rizika prije nego što se podaci počnu obrađivati: procjena učinka na zaštitu podataka. Ta je procjena učinka nužna svaki put kad je vjerojatno da bi obrada mogla prouzročiti visok rizik za prava i slobode pojedinaca. U Uredbi se izričito navode tri takve situacije: kad poduzeće sustavno i opsežno ocjenjuje osobne aspekte nekog pojedinca (uključujući izradu profila), kad obrađuje osjetljive podatke u velikim razmjerima ili kad sustavno prati javna područja u velikim razmjerima. Nacionalna tijela za zaštitu podataka morat će objaviti popise situacija za koje je nužno provesti procjenu učinka na zaštitu podataka⁹.
- **Jasnije obveze izvršitelja obrade i jasnija odgovornost voditelja obrade pri odabiru izvršitelja obrade.**
- **Moderan sustav upravljanja kako bi se osigurala sustavnija i stroža primjena propisa.** To obuhvaća davanje usklađenih ovlasti tijelima za zaštitu podataka, među

⁷ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.–47.). Na temelju članka 95. Opće uredbe o zaštiti podataka Uredbom se ne propisuju dodatne obveze fizičkim ili pravnim osobama pitanja u pogledu kojih vrijede posebne obveze s istim ciljem iz Direktive 2002/58/EZ. To znači da su, na primjer, subjekti obuhvaćeni Direktivom o e-privatnosti dužni na temelju te Direktive obavijestiti o povredi osobnih podataka u onoj mjeri u kojoj se povreda odnosi na uslugu koja je bitno obuhvaćena područjem primjene Direktive o e-privatnosti. Tim se subjektima u tom pogledu Općom uredbom o zaštiti podataka ne nameću dodatne obveze.

⁸ Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije (SL L 194, 19.7.2016., str. 1.–30.). Subjekti unutar područja primjene Direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava trebali bi prijavljivati incidente koji imaju znatan ili suštinski učinak na pružanje nekih njihovih usluga. Obavješćivanjem o incidentima na temelju Direktive o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava ne dovodi se u pitanje obavješćivanje o povredi na temelju Uredbe.

⁹ Članak 35. Uredbe.

ostalim ovlasti za izricanje novčanih kazni, i uvođenje novih mehanizama za suradnju u mreži.

- **Zaštita osobnih podataka koja se jamči Uredbom postoji i ako podaci idu izvan EU-a, čime se jamči visoka razina zaštite.**¹⁰ Iako je struktura pravila za međunarodne prijenose u Uredbi u biti ostala jednaka onoj iz Direktive iz 1995., reformom se pojašnjava i pojednostavnjuje njihovo korištenje te se uvode novi alate za prijenose. Kad je riječ o odlukama o primjerenosti, u Uredbi se uvodi precizan i detaljan popis elemenata koje Komisija mora uzeti u obzir kad procjenjuje štiti li strani sustav osobne podatke na primjeren način. U Uredbi se formalizira i proširuje niz alternativnih instrumenata za prijenos, kao što su standardne ugovorne klauzule i obvezujuća korporativna pravila.

Donošenjem revidirane Uredbe za institucije, tijela i urede i agencije EU-a¹¹ te Uredbe o privatnosti i elektroničkim komunikacijama („Uredba o e-privatnosti”)¹², o kojima se trenutačno pregovara, osigurat će se da EU raspolaže snažnim i sveobuhvatnim skupom propisa o zaštiti podataka¹³.

2. DOSAD OBAVLJENE PRIPREME NA RAZINI EU-A

Za uspješnu primjenu Uredbe potrebna je suradnja među svima koji sudjeluju u zaštiti podataka: državama članicama, uključujući javne uprave, nacionalnima tijelima za zaštitu podataka, poduzećima, organizacijama koje obrađuju osobne podatke, pojedincima i Komisijom.

2.1. Aktivnosti koje poduzima Europska komisija

Nedugo nakon što je Uredba stupila na snagu sredinom 2016. Komisija se povezala s tijelima država članica, tijelima za zaštitu podataka i dionicima kako bi pripremila primjenu Uredbe te pružila podršku i savjete.

a) Podrška državama članicama i njihovim tijelima

Komisija blisko surađuje s državama članicama kako bi im pomogla tijekom prijelaznog razdoblja, želeći osigurati najveću moguću dosljednost. U tu je svrhu Komisija osnovala stručnu skupinu koja pomaže državama članicama u pripremama za Uredbu. Skupina se dosad sastala 13 puta, a funkcionira kao forum na kojem države članice mogu dijeliti iskustva i

¹⁰ Komunikacija Komisije o razmjeni i zaštiti osobnih podataka u globaliziranom svijetu (COM(2017) 7 final).

¹¹ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (COM(2017) 8 final).

¹² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama te stavljanju izvan snage Direktive 2002/58/EZ (Uredba o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (COM(2017) 10 final).

¹³ Dok se Uredba o e-privatnosti ne donese i ne stupi na snagu, Direktiva 2002/58/EZ primjenjuje se kao *lex specialis* Uredbe.

stručna znanja¹⁴. Komisija također sudjeluje u bilateralnim sastancima s tijelima država članica kako bi se raspravilo o pitanjima koja se pojavljuju na nacionalnoj razini.

b) Podrška pojedinačnim tijelima za zaštitu podataka i osnivanje Europskog odbora za zaštitu podataka

Komisija aktivno podržava rad Radne skupine iz članka 29., među ostalim i kako bi osigurala da njezina zamjena Europskim odborom za zaštitu podataka prođe bez problema¹⁵.

c) Međunarodni utjecaj

Uredba će dodatno ojačati sposobnost EU-a za aktivno promicanje njegovih vrijednosti zaštite podataka i olakšati prekogranične protoke podataka poticanjem globalnog približavanja pravnih sustava¹⁶. Međunarodno se propise EU-a o zaštiti podataka sve više svrstava među najviše standarde zaštite podataka na svijetu. Osvremenjuje se i Konvencija Vijeća Europe br. 108, jedini pravno obvezujući instrument u području zaštite osobnih podataka. Rad Komisije usmjeren je na to da u tom instrumentu budu prisutna ista načela kao u novim propisima EU-a o zaštiti podataka, pa da se tako olakša uspostavljanje jedinstvenog skupa visokih standarda zaštite podataka. Komisija će aktivno promicati brzo donošenje osuvremenjena teksta Konvencije s ciljem da EU postane stranka Konvencije¹⁷. Komisija potiče zemlje izvan EU-a na ratifikaciju Konvencije Vijeća Europe br. 108 i njezina Dodatnog protokola.

Uz to, nekoliko zemalja i regionalnih organizacija izvan EU-a, kako onih u našem susjedstvu tako onih u Aziji, Latinskoj Americi i Africi, donosi novo ili osuvremenjuje postojeće zakonodavstvo u području zaštite podataka kako bi iskoristilo prilike koje nudi globalno digitalno gospodarstvo i reagiralo na sve veću potrebu za većom sigurnošću podataka i zaštitom privatnosti. Iako se pristupi i razina razrade zakonodavstva razlikuju među pojedinačnim zemljama, čini se da Uredba sve više služi kao referentna točka i izvor inspiracije¹⁸.

U tom pogledu Komisija radi na širenju međunarodnih aktivnosti u skladu sa svojom Komunikacijom iz siječnja 2017.¹⁹ tako što aktivno surađuje s ključnim trgovinskim partnerima, osobito u istočnoj i jugoistočnoj Aziji te Latinskoj Americi, u razmatranju mogućnosti za donošenje odluka o primjerenosti²⁰.

¹⁴ Potpuni popis sastanaka, dnevnih redova i sažetaka rasprava te pregled stanja zakonodavstva u različitim državama članicama možete pronaći na <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3461>.

¹⁵ Na primjer, Komisija će omogućiti Europskom odboru za zaštitu podataka da za komunikaciju među svojim članovima upotrebljava Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI).

¹⁶ Dokument za razmatranje o svladavanju globalizacije (COM(2017) 240).

¹⁷ Konvencija Vijeća Europe od 28. siječnja 1981. za zaštitu pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka (ETS br. 108) i Dodatni protokol Konvencije Vijeća Europe za zaštitu pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka, koji se odnosi na nadzorna tijela i prekogranični protok podataka iz 2001. (ETS br. 181). Konvenciji mogu pristupiti zemlje koje nisu članice Vijeća Europe, a dosad ju je ratificirala 51 zemlja (uključujući Urugvaj, Mauricijus, Senegal i Tunis).

¹⁸ Vidjeti na primjer standarde za zaštitu podataka u iberoameričkim državama, http://www.redipd.es/documentacion/common/Estandares_eng_Con_logo_RIPD.pdf.

¹⁹ COM(2017) 7.

²⁰ COM(2017) 7, str. 10.–11.

Konkretno, Komisija surađuje s Japanom na tome da najkasnije početkom 2018. obje strane postignu jednaku odgovarajuću razinu zaštite, kako su najavili predsjednik Juncker i premijer Abe u svojoj zajedničkoj izjavi od 6. srpnja 2017.²¹. I s Južnom Korejom započeti su razgovori usmjereni na moguću odluku o primjerenosti. Donošenje odluke o primjerenosti osiguralo bi da sa zemljama na koje se odnosi postoji slobodan protok podataka u kojem bi osobni podaci koji se prenose iz EU-a u te zemlje imali visoku razinu zaštite.

Komisija istovremeno radi s dionicima na iskorištavanju punog potencijala skupa instrumenata iz Opće uredbe o zaštiti podataka za međunarodne prijenose tako što priprema alternativne mehanizme prijenosa prilagođene posebnim potrebama specifičnih industrija i/ili subjekata²².

d) Rad s dionicima

Komisija je organizirala razna okupljanja kako bi se obratila dionicima²³. U prvom tromjesečju 2018. planira održati novu radionicu namijenjenu potrošačima. Održale su se i namjenske sektorske rasprave u područjima kao što su istraživanje i financijske usluge.

Komisija je radi Uredbe osnovala skupinu različitih dionika, sastavljenu od akademika, stručnjaka, predstavnika civilnog društva i predstavnika poduzeća. Ta će skupina savjetovati Komisiju osobito o tome kako da dionici budu u dovoljnoj mjeri upoznati s Uredbom²⁴.

Konačno, Europska komisija je putem svojeg okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor 2020.²⁵ financirala razvoj alata kojima se doprinosi djelotvornoj primjeni pravila iz Uredbe u vezi s privolom i metodama analize podataka u kojima se štiti privatnost, kao što su višestrano diskretno računalstvo (*multi-party computing*) i homomorfno šifriranje.

2.2. Rad Radne skupine iz članka 29. / Europskog odbora za zaštitu podataka

Radna skupina iz članka 29., u kojoj su okupljena sva nacionalna tijela za zaštitu podataka i Europski nadzornik za zaštitu podataka, ima ključnu ulogu u pripremi za primjenu Uredbe jer izdaje smjernice za poduzeća i druge dionike. Budući da su nacionalna tijela za zaštitu podataka zadužena za provođenje Uredbe i održavanje izravnih kontakata s dionicima, ta su tijela na najboljem položaju kako bi osigurala dodatnu pravnu sigurnost kad je riječ o tumačenju Uredbe.

Smjernice / radni dokumenti Radne skupine iz članka 29. koji se odnose na početak primjene Uredbe ²⁶ .	
Pravo na prenosivost podataka	doneseno 4. i 5. travnja 2017.
Službenici za zaštitu podataka	

²¹ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1917_en.htm.

²² COM(2017) 7, str. 10.–11.

²³ Dvije radionice za industriju u srpnju 2016. i travnju 2017., dva okrugla stola za poduzeća u prosincu 2016. i svibnju 2017., radionica o zdravstvenim podacima u listopadu 2017. i radionica s predstavnicima MSP-ova u studenome 2017.

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3537>.

²⁵ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/h2020-sections>

²⁶ Sve su prihvaćene smjernice dostupne na adresi: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083.

Imenovanje vodećeg nadzornog tijela	
Procjena učinka na zaštitu podataka	doneseno 3. i 4. listopada 2017.
Upravne novčane kazne	doneseno 3. i 4. listopada 2017.
Izrada profila	rad u tijeku
Povreda podataka	rad u tijeku
Privola	rad u tijeku
Transparentnost	rad u tijeku
Certificiranje i akreditacija	rad u tijeku
Referentni dokument o primjerenosti	rad u tijeku
Obvezujuća korporativna pravila za voditelje obrade	rad u tijeku
Obvezujuća korporativna pravila za izvršitelje obrade	rad u tijeku

Radna skupina iz članka 29. radi na ažuriranju postojećih mišljenja, uključujući mišljenja o alatima za prijenos podataka u zemlje izvan EU-a.

Budući da je za subjekte ključno da imaju samo jedan i dosljedan skup smjernica, trenutačne smjernice na nacionalnoj razini treba ili povući ili uskladiti sa smjernicama koje je o istoj temi donijela Radna skupina iz članka 29. ili Europski odbor za zaštitu podataka.

Komisija smatra vrlo važnim da se prije prihvaćanja konačnog oblika smjernica o njima provede javno savjetovanje. Ključno je da dionici u tom procesu daju onoliko precizna i konkretna mišljenja koliko je to moguće jer će time pomoći da se utvrde najbolje prakse i da Radna skupina iz članka 29. uzme u obzir obilježja industrije i sektora. Radna skupina iz članka 29. i budući Europski odbor za zaštitu podataka zadržavaju krajnju odgovornost za smjernice, a tijela za zaštitu podataka obraćat će im se u primjeni Uredbe.

Trebala bi postojati mogućnost da se te smjernice mijenjaju na temelju promjena situacije i prakse. U tu je svrhu nužno da tijela za zaštitu podataka promiču kulturu dijaloga sa svim dionicima, uključujući poduzeća.

Treba imati na umu da su sudovi na nacionalnoj i europskoj razini nadležni za davanje konačnog tumačenja Uredbe u slučajevima kad se postave pitanja o njezinu tumačenju i primjeni.

3. PREOSTALI KORACI ZA USPJEŠNU PRIPREMU

3.1. Države članice trebaju dovršiti pravni okvir na nacionalnoj razini

Uredba se izravno primjenjuje u svim državama članicama²⁷. To znači da stupa na snagu i da se primjenjuje neovisno o bilo kojoj mjeri nacionalnog zakonodavstva: građani, poduzeća, javne uprave i druge organizacije koje obrađuju osobne podatke obično se mogu izravno osloniti na odredbe Uredbe. Usprkos tome, države su članice dužne u skladu s Uredbom poduzeti nužne korake kako bi prilagodile svoje zakonodavstvo stavljanjem izvan snage i mijenjanjem postojećeg zakonodavstva, uspostavljanjem nacionalnih tijela za zaštitu podataka²⁸, biranjem akreditacijskog tijela²⁹ i propisivanjem pravila za usklađivanje slobode izražavanja i zaštite podataka³⁰.

Također, u Uredbi se državama članicama daje mogućnost da dodatno utvrde primjenu propisa o zaštiti podataka u specifičnim područjima, a to su: javni sektor³¹, radno pravo i pravo o socijalnoj sigurnosti³², preventivna medicina, medicina rada i javno zdravlje³³, arhiviranje u javnom interesu u svrhe znanstvenog ili povijesnog istraživanja ili u statističke svrhe³⁴, nacionalni identifikacijski broj³⁵, javni pristup službenim dokumentima³⁶ i obveza tajnosti³⁷. Države članice uz to mogu zadržati ili uvesti dodatne uvjete, uključujući ograničenja, za genetske podatke, biometrijske podatke ili podatke koji se odnose na zdravlje³⁸.

U tom kontekstu aktivnosti država članica odvijaju se u dva okvira:

1. u okviru članka 8. Povelje, što znači da svaki zakon s nacionalnim uvjetima mora ispunjavati zahtjeve članka 8. Povelje (i Uredbe, koja se temelji na članku 8. Povelje) i
2. u okviru članka 16. stavka 2. UFEU-a, na temelju kojeg nacionalno zakonodavstvo ne smije narušavati slobodni protok osobnih podataka unutar EU-a.

Uredba je prilika za pojednostavnjenje pravnog okruženja, čime bi se smanjio broj nacionalnih propisa i povećala jasnoća za subjekte.

²⁷ Članak 288. UFEU-a.

²⁸ Članak 54. stavak 1. Uredbe.

²⁹ U članku 43. stavku 1. Uredbe propisano je da države članice mogu ponuditi dva načina akreditacije certifikacijskih tijela, tj. da ih može akreditirati nacionalno nadzorno tijelo za zaštitu podataka uspostavljeno u skladu sa zakonodavstvom u području zaštite podataka i/ili nacionalno akreditacijsko tijelo osnovano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 o akreditaciji i nadzoru tržišta. Europska organizacija za akreditaciju, priznata na temelju Uredbe (EZ) br. 765/2008, koja okuplja nacionalna akreditacijska tijela, i nadzorna tijela iz Opće uredbe o zaštiti podataka trebali bi blisko surađivati kako bi to postigli.

³⁰ Članak 85. stavak 1. Uredbe.

³¹ Članak 6. stavak 2. Uredbe.

³² Članak 88. i članak 9. stavak 2. točka (b) Uredbe. U Europskom stupu socijalnih prava navodi se i *Radnici imaju pravo na zaštitu osobnih podataka na radnom mjestu*. (2017/C 428/09, SL C 428, 13.12.2017., str. 10.–15.)

³³ Članak 9. stavak 2. točke (h) i (i) Uredbe.

³⁴ Članak 9. stavak 2. točka (j) Uredbe.

³⁵ Članak 87. Uredbe.

³⁶ Članak 86. Uredbe.

³⁷ Članak 90. Uredbe.

³⁸ Članak 9. stavak 4. Uredbe.

Države su članice dužne u prilagođavanju nacionalnog zakonodavstva uzeti u obzir činjenicu da je svaka nacionalna mjera na temelju koje može nastati prepreka u izravnoj primjeni Uredbe i na temelju koje se može ugroziti istovremena i jedinstvena primjena Uredbe u cijelom EU-u suprotna Ugovorima³⁹.

Zabranjeno je i ponavljanje teksta uredaba u nacionalnom pravu (na primjer ponavljanje definicija ili prava pojedinaca), osim ako je takvo ponavljanje strogo nužno radi dosljednosti i kako bi nacionalni zakoni bili razumljivi onima na koje se primjenjuju⁴⁰. Doslovno ponavljanje teksta Uredbe u zakonu s nacionalnim uvjetima trebalo bi biti iznimno i opravdano te se ne smije upotrebljavati za dodavanje dodatnih uvjeta tekstu Uredbe ili za tumačenja tog teksta.

Tumačenje Uredbe je u nadležnosti europskih sudova (nacionalnih sudova i, na najvišoj instanci, Suda Europske unije), a ne u nadležnosti zakonodavaca država članica. Nacionalni zakonodavac stoga ne smije niti kopirati tekst Uredbe, osim ako je to nužno s obzirom na kriterije iz sudske prakse, niti ga tumačiti ili dodavati uvjete propisima koji se izravno primjenjuju na temelju Uredbe. U suprotnom bi subjekti u Uniji bili i dalje suočeni s fragmentiranim propisima pa ne bi znali koje propise moraju poštovati.

Trenutačno su samo dvije države članice donijele odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo⁴¹, a preostale države članice nalaze se u različitim fazama svojih zakonodavnih postupaka⁴² te im je u planu donijeti zakonodavstvo do 25. svibnja 2018. Važno je subjektima dati dovoljno vremena da se pripreme za sve odredbe koje moraju poštovati.

Ako neka država članica ne poduzme nužne radnje koje se propisuju Uredbom, ako neka država članica bude kasnila u poduzimanju tih radnji ili ako neka država članica bude iskorištavala odredbe o posebnim uvjetima propisane u Uredbi na način suprotan Uredbi, Komisija će iskoristiti sva sredstva na raspolaganju, uključujući pokretanje postupka zbog povrede.

3.2. Tijela za zaštitu podataka trebaju osigurati potpunu operativnost novog Europskog odbora za zaštitu podataka

Ključno je da novo tijelo uspostavljeno Uredbom, Europski odbor za zaštitu podataka⁴³, nasljednik Radne skupine iz članka 29., bude potpuno operativno od 25. svibnja 2018.

Europski nadzornik za zaštitu podataka, tijelo za zaštitu podataka zaduženo za nadzor institucija i tijela EU-a, pobrinut će se za tajništvo Europskog odbora za zaštitu podataka kako

³⁹ Predmet 94/77 *Fratelli Zerbone Snc protiv Amministrazione delle finanze dello Stato* ECLI:EU:C:1978:17 i 101.

⁴⁰ Uvodna izjava 8. Uredbe.

⁴¹ Austrija (http://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblAuth/BGBLA_2017_I_120/BGBLA_2017_I_120.pdf); Njemačka (https://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav?start=%2F%2F%5B%40attr_id%3D%27bgbl117s2097.pdf%27%5D#_bgbl_%2F%2F%5B%40attr_id%3D%27bgbl117s2097.pdf%27%5D_1513091793362).

⁴² Pregled stanja zakonodavnih postupaka u različitim državama članicama možete pronaći na <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3461>.

⁴³ Europski odbor za zaštitu podataka bit će tijelo EU-a s pravnom osobnošću zaduženo za osiguravanje dosljedne primjene Uredbe. U njegovu će sastavu biti članci svakog tijela za zaštitu podataka i Europskog nadzornika za zaštitu podataka, ili njihovi predstavnici.

bi se povećale sinergije i djelotvornost. Tijekom proteklih mjeseci Europski nadzornik za zaštitu podataka započeo je pripreme u tom pogledu.

Europski odbor za zaštitu podataka bit će središnje tijelo za zaštitu podataka u Europi. Pomagat će u dosljednoj primjeni zakona o zaštiti podataka i pružati snažan temelj za suradnju među tijelima za zaštitu podataka, među kojima je Europski nadzornik za zaštitu podataka. Europski odbor za zaštitu podataka neće samo davati smjernice za tumačenje ključnih koncepata Uredbe, već će biti i instanca kojoj će se obraćati radi obvezujućih odluka u sporovima o prekograničnoj obradi. Time će se osigurati da se propisi EU-a primjenjuju jednako te spriječiti da se u različitim državama članicama isti slučaj različito riješi.

Nesmetano i učinkovito funkcioniranje Europskog odbora za zaštitu podataka stoga je uvjet za dobro funkcioniranje sustava kao cjeline. Kako bi se osigurala dosljedna primjena odredaba Uredbe, nikad nije bilo važnije da se uspostavi zajednička kultura za zaštitu podataka među svim nacionalnim tijelima za zaštitu podataka, što je zadaća Europskog odbora za zaštitu podataka. Uredbom se potiče suradnja među tijelima za zaštitu podataka tako što im se daju alati za djelotvorno i učinkovito surađivanje: na primjer, ona će moći provoditi zajedničke operacije, sporazumno donositi odluke i unutar Odbora rješavati mimoilaženja u tumačenjima Uredbe na temelju mišljenja i obvezujućih odluka. Komisija potiče tijela za zaštitu podataka da prihvate te promjene te da prilagode svoj način rada, financiranja i radnu kulturu kako bi mogla primjenjivati nova prava i ispunjavati nove obveze.

3.3. Države članice trebaju osigurati potrebne financijske i ljudske resurse za nacionalna tijela za zaštitu podataka

Osnivanje potpuno neovisnih nadzornih tijela u svakoj državi od presudne je važnosti za osiguravanje zaštite pojedinaca s obzirom na obradu njihovih osobnih podataka u EU-u⁴⁴. Nadzorna tijela ne mogu djelotvorno zaštititi prava i slobode pojedinaca ako ne djeluju potpuno neovisno. Svako neuspješno osiguravanje njihove neovisnosti i djelotvornog izvršavanja njihovih ovlasti ima dalekosežan negativan učinak na provedbu zakonodavstva o zaštiti podataka⁴⁵.

Uredbom se kodificira zahtjev da sva tijela za zaštitu podataka trebaju djelovati potpuno neovisno⁴⁶. Njome se jača neovisnost nacionalnih tijela za zaštitu podataka te im se daju jedinstvene ovlasti diljem EU-a pa se tako stavljaju u položaj da mogu djelotvorno obrađivati pritužbe, provoditi učinkovite istrage, donositi obvezujuće odluke i izricati djelotvorne i odvraćajuće sankcije. Dobivaju i ovlast za izricanje upravnih novčanih kazni u visini do 20 milijuna EUR voditeljima obrade ili izvršiteljima obrade ili u slučaju poduzeća u visini do 4 % ukupnog godišnjeg prometa na svjetskoj razini za prethodnu financijsku godinu, ovisno o tome koji je iznos veći.

Tijela za zaštitu podataka su logični sugovornici i prva kontaktna točka za širu javnost, poduzeća i javne uprave u vezi s pitanjima koja se odnose na Uredbu. Uloga tijela za zaštitu podataka uključuje obavješćivanje voditelja obrade i izvršitelja obrade o njihovim obvezama te upoznavanje javnosti s rizicima, propisima, zaštitom i pravima u vezi s obradom podataka. Međutim, to ne znači da bi voditelji obrade i izvršitelji obrade trebali očekivati da će im tijela

⁴⁴ Uvodna izjava 117. i već prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 62. Direktive 95/46.

⁴⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o praćenju Programa rada za bolju provedbu Direktive o zaštiti podataka, COM(2007) 87 final, 7. ožujka 2007.

⁴⁶ Članak 52. Uredbe.

za zaštitu podataka davati prilagođene, individualizirane pravne savjete kakve samo odvjetnik ili službenik za zaštitu podataka može dati.

Tijela za zaštitu podataka stoga imaju središnju ulogu, ali relativna neravnoteža između ljudskih i financijskih resursa koji su im dodijeljeni u različitim državama članicama mogu ugroziti njihovu djelotvornost te, konačno, i potpunu neovisnost koja se propisuje Uredbom. Ta neravnoteža može negativno utjecati i na način na koji tijela za zaštitu podataka mogu izvršavati svoje ovlasti, kao na primjer istražne ovlasti. Države članice pozivaju se da ispune svoju pravnu obvezu i osiguraju svojim nacionalnim tijelima za zaštitu podataka ljudske, tehničke i financijske resurse, prostorije i infrastrukturu potrebne za djelotvorno obavljanje njihovih zadaća i izvršavanje njihovih ovlasti⁴⁷.

3.4. Poduzeća, javne uprave i druge organizacije koje obrađuju podatke trebaju se pripremiti za primjenu novih pravila

Uredbom se nisu znatno izmijenili ključni koncepti i načela zakonodavstva za zaštitu podataka donesenog još 1995. To znači da velika većina voditelja obrade i izvršitelja obrade, pod uvjetom da su već usklađeni s postojećim zakonodavstvom EU-a u pogledu zaštite podataka, neće morati znatno izmijeniti svoje radnje obrade podataka kako bi postupali u skladu s Uredbom.

Uredba najviše utječe na subjekte čija je osnovna djelatnost obrada podataka i/ili postupanje s osjetljivim podacima. Utječe i na one koji u velikim razmjerima redovito i sustavno prate pojedince. Ti će subjekti najvjerojatnije morati imenovati službenika za zaštitu podataka, provesti procjenu učinka na zaštitu podataka te obavijestiti o povredama podataka ako postoji rizik za prava i slobode pojedinaca. S druge strane, te posebne obveze iz Uredbe u pravilu se neće primjenjivati na subjekte, posebno MSP-ove, čija osnovna djelatnost nije visokorizična obrada podataka.

Važno je da voditelji obrade i izvršitelji obrade temeljito preispitaju svoje obrasce obrade podataka kako bi jasno utvrdili koje podatke pohranjuju, u koju svrhu i prema kojoj pravnoj osnovi (npr. oblak; subjekti financijskog sektora). Moraju ocijeniti i važeće ugovore, posebno one između voditelja obrade i izvršitelja obrade, mogućnosti za međunarodne prijenose i opće upravljanje (koje informacijsko-tehnološke i organizacijske mjere treba uspostaviti), uključujući imenovanje službenika za zaštitu podataka. Ključni je element u tom procesu osigurati da je najviša rukovodeća razina uključena u ta preispitivanja, da daje svoj doprinos, da redovito dobiva informacije te da se s njom redovito savjetuje o promjenama u politici poduzeća u pogledu podataka.

U tu svrhu neki subjekti mogu upotrijebiti kontrolne popise za usklađenost (interne ili vanjske), zatražiti savjet konzultantskih društava i odvjetničkih ureda te potražiti proizvode kojima se mogu ispuniti zahtjevi da zaštita podataka bude tehnička i integrirana. Svaki se sektor mora organizirati na način koji odgovara specifičnoj prirodi njegova područja i koji je prilagođen njegovu poslovnom modelu.

Poduzeća i druge organizacije koje obrađuju podatke moći će iskoristiti i nove alate iz Uredbe za dokazivanje sukladnosti, kao što su kodeksi ponašanja i mehanizmi certificiranja. Riječ je o pristupima „odozdo prema gore” koji potječu iz poslovne zajednice, udruga ili drugih

⁴⁷ Članak 52. stavak 4. Uredbe.

organizacija koje predstavljaju kategorije voditelja obrade ili izvršitelja obrade, a u kojima se odražavaju najbolje prakse i važna kretanja u predmetnom sektoru ili kojima se mogu pružiti informacije o razini zaštite podataka koja je potrebna za određene proizvode i usluge. Uredbom se predviđa pojednostavnjeni skup pravila za takve mehanizme, pritom uzimajući u obzir stanje na tržištu (npr. certificiranje obavlja certifikacijsko tijelo ili tijelo za zaštitu podataka).

Međutim, dok se velika poduzeća aktivno pripremaju za primjenu novih propisa, mnoga mala i srednja poduzeća još uvijek nisu sasvim upoznata s predstojećim propisima o zaštiti podataka.

Ukratko, subjekti bi se trebali pripremiti za nove propise i prilagoditi im se te gledati na Uredbu kao na:

- priliku da uredi svoje poslovanje u vezi s tim koje osobne podatke obrađuju i kako njima upravljaju,
- obvezu da razviju proizvode koji pogoduju privatnosti i zaštiti podataka te da sa svojim kupcima izgrade nov odnos koji se temelji na transparentnosti i povjerenju te
- priliku da iznova uspostave svoje odnose s tijelima za zaštitu podataka putem odgovornosti i anticipativne usklađenosti s propisima.

3.5. Obavješćivanje dionika, posebno građana te malih i srednjih poduzeća

Uspjeh Uredbe ovisi o dobroj informiranosti svih onih na koje se novi propisi odnose (poslovna zajednica i druge organizacije koje obrađuju podatke, javni sektor i građani). Na nacionalnoj razini za informiranje su zadužena prvenstveno tijela za zaštitu podataka te su ona prva kontaktna točka za voditelje obrade, izvršitelje obrade i pojedince. Ta su tijela, s obzirom na to da su zadužena za poštovanje propisa o zaštiti podataka na svojem državnom području, također najpozvanija da poduzećima i javnom sektoru objasne izmjene uvedene Uredbom te da građane upoznaju s njihovim pravima.

Tijela za zaštitu podataka počela su izvješćivati dionike u skladu s posebnim nacionalnim pristupom. Neka tijela održavaju seminare s javnim upravama, i na regionalnoj i na lokalnoj razini, te radionice s raznim poslovnim sektorima kako bi se podigla razina informiranosti o glavnim odredbama Uredbe. Neka tijela provode posebne programe osposobljavanja za službenike za zaštitu podataka. Većina njih nudi informativne materijale u različitim formatima na svojim internetskim stranicama (kontrolni popisi, video snimke itd.).

Međutim, građani još nisu u dovoljnoj mjeri informirani o izmjenama i povećanjima prava koja će novi propisi o zaštiti podataka omogućiti. Trebalo bi nastaviti s inicijativom u pogledu osposobljavanja i informiranja koju su pokrenula tijela za zaštitu podataka, pri čemu se posebno treba usmjeriti na MSP-ove. Nadalje, nacionalne sektorske uprave mogu podupirati aktivnosti tijela za zaštitu podataka i na temelju njihova doprinosa vlastitim snagama doprijeti do raznih dionika.

4. SLJEDEĆI KORACI

U idućim mjesecima Komisija će i dalje aktivno podupirati sve aktere u pripremi za primjenu Uredbe.

a) Suradnja s državama članicama

Komisija će nastaviti surađivati s državama članicama u razdoblju do svibnja 2018. Od svibnja 2018. pratit će kako države članice primjenjuju nove propise i prema potrebi poduzeti odgovarajuće mjere.

b) Nove internetske smjernice na svim jezicima EU-a i aktivnosti u svrhu informiranja

Komisija stavlja na raspolaganje praktične smjernice⁴⁸ kako bi pomogla poduzećima, posebno MSP-ovima, javnim tijelima i javnosti da se pridržavaju novih propisa o zaštiti podataka te da od njih imaju koristi.

Smjernice su dostupne na svim jezicima u obliku praktičnog internetskog alata. Internetski alat redovito će se ažurirati i namijenjen je trima glavnim ciljnim skupinama: građanima, poduzećima (posebno MSP-ovima) i drugim organizacijama te javnim upravama. Obuhvaća pitanja i odgovore koji su odabrani na temelju povratnih informacija primljenih od dionika te praktične primjere i poveznice na razne izvore informacija (npr. članke Uredbe, smjernice radne skupine iz članka 29. ili Europskog odbora za zaštitu podataka te materijale pripremljene na nacionalnoj razini).

Komisija će redovito ažurirati taj alat, dodajući pitanja i ažurirajući odgovore, na temelju zaprimljenih povratnih informacija i s obzirom na nova pitanja koja proizađu iz provedbe.

Smjernice će se promovirati putem informativne kampanje i aktivnosti obavješćivanja u svim državama članicama, namijenjenih poduzećima i javnosti.

S obzirom na to da se Uredbom predviđaju veća prava pojedinaca, Komisija će sudjelovati i u aktivnostima informiranja te prisustvovati na događanjima diljem država članica kako bi građane izvijestila o koristima i učinku Uredbe.

c) *Financijska potpora za nacionalne kampanje i informiranje*

Komisija podupire aktivnosti informiranja i rada na usklađenosti na nacionalnoj razini dodjelom bespovratnih sredstava koja se mogu koristiti za osposobljavanje tijela za zaštitu podataka, javnih uprava, pravnih stručnjaka i službenika za zaštitu podataka⁴⁹ te za upoznavanje s Uredbom.

Oko 1,7 milijuna EUR dobit će šest korisnika koji obuhvaćaju više od polovine država članica EU-a. Sredstva će biti namijenjena lokalnim javnim tijelima, uključujući njihove službenike za zaštitu podataka, službenicima za zaštitu podataka javnih tijela i iz privatnog sektora te sucima i odvjetnicima. Bespovratna će se sredstva koristiti za pripremu materijala za osposobljavanje tijela za zaštitu podataka, službenika za zaštitu podataka i drugih stručnjaka, te za programe osposobljavanja voditelja izobrazbe.

⁴⁸ Smjernice će doprinijeti boljem razumijevanju propisa EU-a u pogledu zaštite podataka, ali jedino tekst Uredbe ima pravnu snagu. Zato se samo Uredbom mogu uspostaviti prava i obveze pojedinaca.

⁴⁹ Bespovratna sredstva iz Programa za prava i građanstvo 2016.
<https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/calls/rec-data-2016.html#c.topics=callIdentifier/t/REC-DATA-2016/1/1/1/default-group&callStatus/t/Forthcoming/1/1/0/default-group&callStatus/t/Open/1/1/0/default-group&callStatus/t/Closed/1/1/0/default-group&+identifier/desc>.

Komisija je objavila i poziv na podnošenje prijedloga koji je posebno namijenjen tijelima za zaštitu podataka. U okviru predmetne inicijative raspolagat će se sredstvima u iznosu od 2 milijuna EUR te će se tijelima za zaštitu podataka pomagati da dopru do dionika⁵⁰. Cilj je osigurati sufinanciranje od 80 % za mjere koje će tijekom 2018. i 2019. poduzimati tijela za zaštitu podataka u pogledu informiranja poduzetnika, posebno MSP-ova, i odgovaranja na njihove upite. Ta se sredstva mogu koristiti i za informiranje javnosti.

d) Ocjenjivanje potrebe da se iskoriste ovlasti Komisije

Uredbom⁵¹ se Komisiji omogućuje da donosi provedbene ili delegirane akte kako bi dodatno poduprla provedbu novih propisa. Komisija će iskoristiti te ovlasti samo ako postoji očita dodana vrijednost i na temelju povratnih informacija sa savjetovanja s dionicima. Komisija će posebno razmotriti pitanje certificiranja, na temelju studije ugovorene s vanjskim stručnjacima te mišljenja i savjeta koje je u vezi s tim pitanjem dala skupina različitih dionika uspostavljena radi Uredbe krajem 2017. U tom će kontekstu biti relevantan i rad Agencije Europske unije za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA) u području kibernetičke sigurnosti.

e) Uključivanje Uredbe u Sporazum o EGP-u

Komisija će nastaviti surađivati s trima državama EFTA-e (Islandom, Lihtenštajnom i Norveškom) u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) radi uključivanja Uredbe u Sporazum o EGP-u⁵². Tek kad uključivanje Uredbe u Sporazum o EGP-u stupi na snagu, osobni će se podaci moći slobodno prenositi između EU-a i zemalja EGP-a na isti način kao i među državama članicama EU-a.

f) Izlazak Ujedinjene Kraljevine iz EU-a

U okviru pregovora o sporazumu o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji Komisija će nastojati osigurati da se odredbe prava Unije o zaštiti osobnih podataka koje su primjenjive na dan koji prethodi datumu povlačenja i dalje primjenjuju na osobne podatke u Ujedinjenoj Kraljevini koji su obrađeni prije datuma povlačenja⁵³. Na primjer, pojedinci na koje se to odnosi i dalje bi, na temelju relevantnih odredaba prava Unije primjenjivog na datum povlačenja, trebali imati pravo na informacije, pravo pristupa, pravo na ispravak, brisanje i ograničavanje obrade, pravo na prenosivost podataka te pravo na prigovor na obradu, te se na njih ne bi trebala primjenjivati odluka koja se temelji samo na automatiziranoj obradi. Navedeni osobni podaci trebali bi se čuvati samo onoliko koliko je potrebno u svrhe u koje se osobni podaci obrađuju.

⁵⁰ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rdat-trai-ag-2017.html>

⁵¹ Delegirani akt u pogledu informacija koje se prikazuju ikonama te postupaka za utvrđivanje standardiziranih ikona (članak 12. stavak 8. Uredbe); delegirani akt za zahtjeve koje je potrebno uzeti u obzir za mehanizme certificiranja (članak 43. stavak 8. Uredbe); provedbeni akt kojim se propisuju tehnički standardi za mehanizme certificiranja, pečate i oznake za zaštitu podataka te mehanizme promicanja i priznavanja tih mehanizama certificiranja, pečata i oznaka (članak 43. stavak 9. Uredbe); provedbeni akt o formatu i postupcima razmjene informacija između voditelja obrade, izvršitelja obrade i nadzornih tijela za obvezujuća korporativna pravila (članak 47. stavak 3. Uredbe); provedbeni akt o formatu i postupcima za uzajamnu pomoć i sustavima razmjene informacija elektroničkim putem između nadzornih tijela (članak 61. stavak 9. i članak 67. Uredbe).

⁵² Za informacije o trenutnom stanju vidjeti: <http://www.efta.int/eea-lex/32016R0679>.

⁵³ https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-use-data-and-protection-information-obtained-or-processed-withdrawal-date_en

Podložno svim prijelaznim odredbama koje bi mogao sadržavati mogući sporazum o povlačenju, na Ujedinjenu Kraljevinu⁵⁴ primjenjivat će se od datuma povlačenja propisi Uredbe u pogledu prijenosa osobnih podataka u treće zemlje.

g) Utvrđivanje stanja u svibnju 2019.

Nakon 25. svibnja 2018. Komisija će pomno pratiti primjenu novih propisa i bit će spremna za poduzimanje mjera u slučaju većih problema. Godinu dana nakon što se Uredba počne primjenjivati (2019.) Komisija će organizirati susret kako bi utvrdila koja su iskustva različiti dionici imali u provedbi Uredbe. Prikupljena iskustva činit će dio izvješća o evaluaciji i reviziji Uredbe koje Komisija treba sastaviti do svibnja 2020. U izvješću će se posebno usredotočiti na međunarodne prijenose podataka i odredbe o suradnji i dosljednosti koje se odnose na rad tijela za zaštitu podataka.

Zaključak

Novi jedinstveni skup propisa o zaštiti podataka stupit će na snagu 25. svibnja diljem EU-a. Novi okvir donijet će znatne koristi pojedincima, poduzećima, javnim upravama i drugim organizacijama. To je ujedno i prilika za EU da postane svjetskim predvodnikom u zaštiti osobnih podataka. Međutim, reforma može uspjeti samo ako svi dionici preuzmu svoje obveze i iskoriste svoja prava.

Otkako je Uredba donesena u svibnju 2016., Komisija u vezi s primjenom novih propisa aktivno surađuje sa svim predmetnim akterima, odnosno vladama, nacionalnim tijelima, poduzećima i civilnim društvom. Znatno se radilo na osiguravanju opće informiranosti i cjelokupne pripreme, ali s tim još nije gotovo. Pripreme u raznim državama članicama i među različitim akterima napreduju različitim brzinom. Štoviše, znanje o koristima i mogućnostima koje su donijeli novi propisi nije svugdje na istoj razini. Posebno kod MSP-ova postoji potreba za većim informiranjem i potporom u pogledu usklađivanja s novim propisima.

Komisija stoga poziva sve uključene aktere da prošire svoje tekuće aktivnosti kako bi osigurali dosljednu primjenu i tumačenje novih propisa diljem EU-a te da o tome informiraju i poduzeća i građane. Komisija će ih podržati u tim nastojanjima pružajući im financijska sredstva i administrativnu podršku te će doprinijeti općoj informiranosti, posebno pokretanjem skupa internetskih alata sa smjernicama.

Podaci postaju jako dragocjeni za današnje gospodarstvo te su od presudne važnosti za svakodnevni život građana. Novim propisima poduzeća i javnost dobivaju jedinstvenu priliku. Poduzeća, posebno manja, imat će korist od jedinstvenog skupa pravila kojima se podupiru inovacije te će moći urediti poslovanje u pogledu osobnih podataka, čime će vratiti povjerenje potrošača i iskoristiti ga kao prednost u odnosu na konkurenciju diljem EU-a. Građani će imati korist od bolje zaštite osobnih podataka te će imati bolji nadzor nad time kako poduzeća obrađuju podatke.

U modernom svijetu u kojemu je digitalno gospodarstvo Europske unije u procvatu njezini građani i poduzeća moraju biti potpuno spremni kako bi iskoristili prednosti podatkovnog gospodarstva i shvatili njegove posljedice. Novom se Uredbom osiguravaju potrebni alati kako bi Europa bila zrela za 21. stoljeće.

⁵⁴ Vidjeti Obavijest Komisije dionicima: Povlačenje Ujedinjene Kraljevine i propisi EU-a u području zaštite podataka (http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?action=display&doc_id=49245).

Komisija će poduzeti sljedeće mjere:

U pogledu država članica

- Komisija će nastaviti surađivati s državama članicama na promicanju dosljednosti i ograničavanju rascjepkanosti u primjeni Uredbe, uzimajući u obzir manevarski prostor koji države članice imaju u provedbi novog zakonodavstva;
- nakon svibnja 2018. Komisija će pomno pratiti primjenu Uredbe u državama članicama te prema potrebi poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući pokretanje postupaka zbog povrede;

U pogledu tijela za zaštitu podataka

- Komisija će do svibnja 2018. podupirati rad tijela za zaštitu podataka u okviru Radne skupine iz članka 29. i u prijelazu na zamjenski Europski odbor za zaštitu podataka; nakon svibnja 2018. Komisija će pomagati u radu Europskog odbora za zaštitu podataka;
- Komisija će 2018. i 2019. sufinancirati (ukupnim sredstvima u iznosu od najviše 2 milijuna EUR) aktivnosti u svrhu informiranja koje provode tijela za zaštitu podataka na nacionalnoj razini (projekti koji se provode od sredine 2018.);

U pogledu dionika

- Komisija će pokrenuti internetski alat s praktičnim smjernicama koji obuhvaća pitanja i odgovore namijenjene građanima, poduzećima i javnim upravama. Komisija namjerava u razdoblju do svibnja 2018., a i nadalje, ciljnu publiku upoznati s tim smjernicama provođenjem informativne kampanje namijenjene poduzećima i javnosti;
- Komisija će 2018., i nadalje, nastaviti aktivno surađivati s dionicima, posebno u okviru skupine različitih dionika, na provedbi Uredbe i informiranosti o novim propisima;

U pogledu svih aktera

- Komisija će 2018. i 2019. ocijeniti treba li iskoristiti svoje ovlasti za donošenje delegiranih ili provedbenih akata;
- Komisija će u svibnju 2019. utvrditi stanje s provedbom Uredbe te će 2020. podnijeti izvješće o primjeni novih propisa.